

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ “ОЖИВЛЕННЯ” ВІДЧУТТІВ

Інтерактивні уроки в залах музею

Олександра ГАРБУЗ, тренер НУШ, старший учитель,
учитель початкових класів, Львівська СЗШ I ст. № 53

У сучасних умовах ефективність початкової освіти пов'язують з реалізацією компетентнісного підходу. Тож на зміну урокам, на яких традиційно переважало вивчення теоретичного матеріалу, приходять компетентнісно орієнтовані, що сприяють цілісному сприйняттю теми, формуванню системного мислення, позитивного емоційного ставлення до пізнання.

Одна з форм такої діяльності — урок у музеї. Його можливості та особливості організації розкриває автор.

Результати досліджень у галузі освіти засвідчують неефективність традиційної класно-урочної системи навчання, тому нині педагоги ведуть активний пошук нових форм організації освітньої діяльності дітей. При цьому перевагу надають таким прийомам і методам роботи, за яких учні не тільки сприймають і засвоюють інформацію, а й обробляють, відтворюють, застосовують здобуті знання.

Ще один важливий аспект, на який слід зважати, ставлячи за мету оновлення освіти, — необхідність формування в учнів цілісної картини світу. Продуктивний засіб досягнення цього — **інтегровані** та **бінарні уроки**. Для їх організації педагоги можуть

скористатися не тільки ресурсами освітніх установ, а й потужним потенціалом музеїв різних форм підпорядкування: національних, регіональних, відомчих і навіть приватних.

Уроки в музеях дають педагогам змогу досягти не лише навчальної мети — вони сприяють розвитку світогляду дітей, спонукають до продуктивної творчої діяльності, пробуджують пізнавальний інтерес.

Розкриємо основні аспекти організації музейних уроків.

Дидактичні функції

- Унаочнення навчального матеріалу.
- Підвищення наукового рівня знань, розширення зв'язку науки і практичної діяльності.
- Деталізація природних процесів.
- Розвиток процесів мислення, формування вміння співвідносити загальне й часткове, аналізувати, порівнювати.
- Розширення світогляду дітей.
- Усвідомлення та переосмислення знань, міцна фіксація їх у пам'яті.
- Реалізація виховного потенціалу навчального предмета.

Підготовча робота

Музейний урок потребує серйозної попередньої підготовки. Ставлячи за мету організувати освітній процес у музеї, вчитель найперше має продумати, теми яких навчальних дисциплін доречно інтегрувати й ресурси якого саме музею найбільше підходять для їх розкриття.

**Гуртом міркуєм, а не поодинці,
Як слід життя продовжити ялинці.**

(Це та наступне фото надіслані автором)

Педагогові слід завітати до музею й налагодити контакт з його працівниками, обговорити тему, визначити музейні об'єкти, якими можна скористатися для її розкриття, спланувати хід занять протягом дня, розподілити час на різні види діяльності, визначити маршрут, узгодити зі співробітниками музею план дій тощо.

Структура уроку

За своєю структурою музейний урок не відрізняється від проведеного в стінах школи. Так само вчитель має повідомити тему, обґрунтувати мету уроку, мотивувати учнів до навчальної діяльності, розкрити тему в ході виконання різних завдань, систематизувати й закріпити отримані знання, обговорити результати спостережень, підбити підсумки та оголосити домашнє завдання.

Однак тривалість цієї діяльності виходить за межі 40 хвилин шкільного уроку. Як правило, учні перебувають у музеї протягом 3-4 академічних годин. Отже, необхідно продумати до деталей, як зробити день у музеї необтяжливим для дітей. Тому уроки в музеї

мають супроводжуватися елементами емоційного і фізичного розвантаження: іграми, пошуковими питаннями й завданнями, які вчитель і музейні працівники добирають з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Роль педагога

В інтерактивному середовищі музею педагог перебирає на себе роль коуча — організатора процесу навчання. Він як консультант допомагає налагодити зв'язки між учнями, спонукає їх до взаємодії та співпраці. При цьому здійснюється постійна зміна видів діяльності: гра, дискусія, робота в малих групах, невеликий теоретичний блок (міні-екскурсія, міні-лекція) та ін.

Ще Костянтин Ушинський привертав увагу педагогів до особливостей сприймання світу дитиною. Він зазначав, що вона *мислить формами, фарбами, звуками, відчуттями*. Тож роль учителя, який організовує урок у музеї — “оживити” всі ці відчуття учнів, допомогти їм прожити тему завдяки ресурсам, що їх надає музей.

Прикрасимо життя чи тільки свято?

Музейний інтегрований навчальний день у 2-му класі

Олександра ГАРБУЗ

Ключові компетентності:

- учень/учениця своєчасно готується до уроку;
- співпрацює у групі, переключається з одного виду роботи на інший;
- зосереджено слухає вчителя і однокласників, говорить не поспішаючи, чітко, вільно в процесі діалогічного і монологічного мовлення;
- виконує творчі завдання;
- знаходить у повідомленні конкретну інформацію;
- створює висловлювання з опорою на власний досвід та отримані дані;
- діє згідно з правилами поведінки на уроці;
- прагне охороняти природу рідного краю;
- дотримується санітарно-гігієнічних норм під час уроку.

Очікувані результати:

- учень/учениця знає назви хвойних рослин своєї місцевості;
- називає традиції святкування новорічних свят у своїй сім'ї;
- визначає найбільш прийнятний спосіб збереження ялинки;
- наводить приклади способів збереження ялинки;
- знаходить необхідну інформацію (за завданням учителя) про те, як зберегти ялинку перед новорічними святами;
- обговорює знайдену інформацію;

- пояснює цінність хвойних рослин для природи і людини;
- складає казку про зиму і презентує виконане творче завдання;
- пропонує, з яких підручних матеріалів можна виготовити ялинкові прикраси.

План занять

I. Відгадування учнями загадки з метою визначення теми уроку.

У святковому залі стоїть, як картинка,
Весела, зелена красуня ... (ялинка).

II. Ознайомлення з новорічними традиціями.

1. Слухання оповідання С. Носаня “Ялинка”.
2. Бесіда за змістом прочитаного.

Орієнтовний зміст бесіди

- Чому, на вашу думку, прикрашати “живу” ялинку не по-людськи?
 - Як зустріч з лісником змінила погляди дітей?
 - Чи підтримуєте ви таке рішення?
3. Розповіді учнів про традиції святкування новорічних свят у їхніх родинах.

4. Повідомлення вчителя про ялинку.

Орієнтовний зміст повідомлення

Традиція ставити ялинку на Різдво народилася в Саксонії. Давні германці-язичники поклонялися духам дерев та звірів. Вони вірили, що в яліні живе лісовий бог,

БУДУЄМО НОВУ ШКОЛУ РАЗОМ

Журнал “Учитель початкової школи”

пропонує на допомогу педагогам
сучасні методичні матеріали

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали “УПШ” та “Джміль”
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!

ІНДЕКСИ для передплати на пошті

“УПШ”
Індекс 89869

+

“Джміль”
Індекс 40295

=

Комплект
Індекс 68604

ЗУСТРІЧАЙТЕ У 2019 РОЦІ

Спецвипуски, що представляють кращий досвід педагогів Львівської та Сумської областей (№2, №9)

Тематичні номери:

- Унікальні місця України (№6)
- Емоції та почуття (№12)